

พระบรมมณูศาสดยุดติธรรมแก้ไขเพิ่มเติม

พุทธศักราช ๒๔๗๓

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาประชาธิปก พระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว มีพระบรมราชโองการดำรัสเหนือเกล้า ๆ สั่งว่า

โดยที่ทรงพระราชดำริเห็นสมควรแก้ไขเพิ่มเติมพระบรมมณูศาสดยุดติธรรมเพื่อยังประโยชน์ในราชการให้ดียิ่งขึ้น และเพื่อให้การพิจารณาพิพากษาอรรถคดีได้ดำเนินไปโดยเร็ว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ๆ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยบหมตราต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระธรรมนูญศาลยุติธรรมแก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๔๗๓”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน พุทธศักราช ๒๔๗๔ เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกข้อ ๒ และ ๓ แห่งประกาศเรื่องแก้ไขอำนาจศาลมณฑล ร.ศ. ๑๒๘ (พ.ศ. ๒๔๕๒) นั้นเสีย

มาตรา ๔ ให้ยกเลิกมาตรา ๑๕ วรรคแรกแห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ร.ศ. ๑๒๗ (พ.ศ. ๒๔๕๑) และให้ใช้ความต่อไปน้แทน

“มาตรา ๑๕ ศาลมณฑลให้มีอธิบดีผู้พิพากษานายหนึ่ง กับผู้พิพากษาอื่นอีก ผู้พิพากษารวมสองนายจึงจะเป็นองค์คณะที่จะพิจารณาพิพากษาอรรถคดีได้เต็มอำนาจศาล

ศาลจังหวัดให้มีผู้พิพากษาไม่ต่ำกว่าสองนาย และผู้พิพากษารวมสองนายจึงจะเป็นองค์คณะที่จะพิจารณาพิพากษาอรรถคดีได้เต็มอำนาจศาล

คดีในศาลมณฑลก็ดี และศาลจังหวัดก็ดี ผู้พิพากษาเพียงนายเดียวก็มีอำนาจพิจารณาพิพากษาได้ ถ้าเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจตำแหน่งของผู้พิพากษานั้น ๆ จะพิจารณาพิพากษาได้

ศาลแขวงจะให้มีผู้พิพากษาเพียงนายเดียวกั้ได้

ให้อธิบดีผู้พิพากษาหรือผู้แทนอธิบดีเป็นหัวหน้ามีอำนาจบังคับบัญชาผู้พิพากษาในศาลทั้งปวงในมณฑลนั้น ”

มาตรา ๕ ให้ยกเลิกมาตรา ๒๖ แห่งพระธรรมนูญศาลยุติธรรม ร.ศ. ๑๒๓ (พ.ศ. ๒๔๕๑) และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ มาตรา ๒๖ ศาลจังหวัดมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีทั้งปวงได้ทุกบทกฎหมาย ”

มาตรา ๖ ให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑลมีอำนาจที่จะไปนั่งพิจารณาพิพากษาคดีได้ทุกศาลในมณฑลนั้น หรือเมื่อได้ตรวจสำนวนคดีเรื่องใด ก็ให้มีอำนาจลงชื่อเป็นคณะพิพากษา หรือนำความเห็นแย้งได้ด้วย

มาตรา ๗ ให้ศาลจังหวัดในเขตต์พระมหานครมีอำนาจอย่างเดียวกับศาลจังหวัดอื่น และให้อธิบดีผู้พิพากษาศาลไปริสภาและศาลจังหวัดเขตต์พระมหานครมีอำนาจในศาลจังหวัด และเหนือผู้พิพากษาในศาลนั้น ๆ อย่างเดียวกับอธิบดีผู้พิพากษาศาลมณฑล

เล่ม ๔๗ หน้า ๓๕๒ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๑ มกราคม ๒๔๗๓

มาตรา ๘ บรรดาอรรถคดีที่ได้ยื่นฟ้องก่อนวันใช้พระ
ธรรมนูญศาลยุติธรรมแก้ไขเพิ่มเติมนี้ ให้พิจารณาและ
บังคับตามพระราชกำหนดกฎหมายเดิม

ประกาศมา ณ วันที่ ๘ มกราคม พุทธศักราช ๒๔๗๓
เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน